

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z PLASTYKI DLA KLASY V

Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania formułowane są w oparciu o podstawę programową oraz *Program nauczania plastyki w klasach IV – VII szkoły podstawowej <<Do dzieła!>>* autorstwa: J. Lukas, K. Onak, M. Ipczyńskiej i N. Mrozkowiak (wyd. Nowa Era).

Wymagania edukacyjne:

1. Wymagania podstawowe.

Uczeń:

- podaje przykłady powiązań między sztukami plastycznymi a innymi dziedzinami sztuki,
- wymienia miejsca gromadzące dzieła sztuki,
- wykonuje w dowolnej technice pracę na określony temat,
- wyjaśnia, czym jest walor,
- podaje sposoby zmieniania waloru,
- stosuje w swojej pracy barwy zróżnicowane walorowo.
- wyjaśnia, czym jest gama barwna,
- wymienia i charakteryzuje rodzaje gam barwnych,
- tłumaczy, czym jest kolor lokalny, i wskazuje kilka przykładów w najbliższym otoczeniu,
- wyjaśnia, czym jest tonacja,
- określa gamę barwną i tonację wybranych obrazów,
- wykonuje pracę w wybranej gamie barwnej,
- tłumaczy, na czym polega kontrast barwny,
- rozróżnia i rozpoznaje na reprodukcjach różnorodne kontrasty kolorystyczne,
- posługuje się wybranym kontrastem barwnym w działaniach plastycznych,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- sytuuje epokę średniowiecza w czasie,
- wymienia cechy wytworów sztuki średniowiecznej,
- podaje przykłady dzieł sztuki romańskiej i gotyckiej,

- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza,
- planuje kolejne etapy swojej pracy, wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały,
- wyjaśnia, czym jest faktura,
- określa rodzaje różnych powierzchni na przykładach z najbliższego otoczenia,
- podaje poznane przykłady otrzymywania faktury w działaniach plastycznych,
- przedstawia przykłady faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie,
- uzyskuje w pracy fakturę poprzez odciski przedmiotu, zastosowanie frotżu lub użycie form o określonych powierzchniach,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- wyjaśnia, czym jest forma,
- wyodrębnia i określa kształty przedmiotów z najbliższego otoczenia,
- zaznacza w działaniach plastycznych kształty przedmiotów o prostej budowie,
- tłumaczy, jaka jest różnica między formą płaską a przestrzenną,
- wykorzystuje wybrane formy w działaniach plastycznych,
- tłumaczy, na czym polega kontrast form w dziele sztuki,
- wyjaśnia, czym są proporcje form w dziele sztuki,
- posługuje się kontrastem form w działaniach plastycznych,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- sytuuje epokę w czasie, wymienia cechy wytworów sztuki renesansowej,
- podaje przykłady dzieł sztuki renesansowej,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką renesansu,
- planuje kolejne etapy swojej pracy i wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały,
- wyjaśnia, czym jest kompozycja,
- wskazuje przykłady kompozycji centralnej w najbliższym otoczeniu,
- rozpoznaje kompozycję centralną w dziele sztuki,

- wykorzystuje zasady tworzenia kompozycji centralnej w działaniach plastycznych.
- wymienia niektóre cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej,
- wskazuje przykłady kompozycji symetrycznej w najbliższym otoczeniu,
- rozpoznaje układy symetryczne i asymetryczne na płaszczyźnie oraz w przestrzeni,
- tworzy kompozycję symetryczną i asymetryczną za pomocą poznanych środków wyrazu, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- wymienia cechy kompozycji otwartej i zamkniętej,
- wskazuje przykłady kompozycji otwartej i zamkniętej w najbliższym otoczeniu,
- określa rodzaj kompozycji wybranych dzieł malarskich,
- stosuje kompozycję otwartą i zamkniętą w działaniach plastycznych,
- omawia cechy kompozycji statycznej i dynamicznej,
- podaje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w najbliższym otoczeniu,
- wymienia elementy i układy tworzące kompozycję dynamiczną i statyczną,
- wskazuje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w reprodukcjach wybranych dzieł,
- tworzy kompozycję dynamiczną za pomocą poznanych środków wyrazu, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- sytuuje epokę w czasie,
- wymienia cechy wytworów sztuki barokowej,
- podaje przykłady dzieł sztuki baroku,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką baroku,
- sytuuje epokę w czasie,
- wymienia cechy wytworów sztuki klasycystycznej,
- podaje przykłady dzieł sztuki klasycyzmu,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką klasycyzmu.
- planuje kolejne etapy swojej pracy,
- wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały,
- wskazuje układy rytmiczne w najbliższym otoczeniu,

- rozpoznaje kompozycję rytmiczną w dziele sztuki,
- wyjaśnia, czym się charakteryzuje kompozycja rytmiczna,
- tworzy na płaszczyźnie układy z zastosowaniem kompozycji rytmicznej,
- podaje przykłady różnych układów form w naturze,
- wykonuje pracę plastyczną inspirowaną formami naturalnymi,
- planuje kolejne etapy swojej pracy,
- wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały,
- utrzymuje porządek zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami,
- dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy.

2. Wymagania ponadpodstawowe.

Uczeń:

- wymienia kilka nazw wydarzeń artystycznych odbywających się w kraju lub na świecie,
- wyjaśnia, kim są kustosz, konserwator, kurator,
- wykonuje ilustrację do utworu muzycznego, wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy i barwy,
- stosuje walor w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
- omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych zróżnicowań walorowych,
- opisuje wpływ waloru na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy,
- porównuje wybrane dzieła pod kątem zastosowanych walorów barw,
- podaje przykłady różnych rodzajów gamy barwnej z najbliższego otoczenia,
- porównuje gamy barwne i tonacje dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich,
- omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej gamy barwnej,
- wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastroj za pomocą odpowiednio dobranych barw,
- ocenia wpływ zastosowanej tonacji na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy,
- wymienia czynniki wpływające na odbiór barw,

- stosuje w działaniach plastycznych różne gamy barwne i tonacje,
- stosuje różnorodne rodzaje kontrastów barwnych w działaniach plastycznych,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną w wybranej technice, twórczo interpretując zadanie,
- określa ramy czasowe okresu romańskiego i gotyckiego w sztuce,
- rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki średniowiecznej,
- wymienia przykłady wytworów sztuki romańskiej i gotyckiej z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza, twórczo interpretując temat,
- wyjaśnia znaczenie stylu w sztuce,
- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty,
- stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne,
- wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów,
- dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy,
- omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej faktury,
- porównuje faktury dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich,
- ocenia wpływ faktury na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne faktury,
- omawia różnice w fakturach uzyskanych w różnego typu działaniach plastycznych,
- wyjaśnia, czemu służy stosowanie faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie,
- wyjaśnia funkcję formy w sztuce,
- tłumaczy, czym się różni forma przestrzenna od rzeźby,
- porównuje formy dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich,
- ocenia wpływ zastosowanych kształtów lub brył na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu lub rzeźby oraz własnej pracy,
- wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego w działaniach twórczych,

- ocenia wpływ proporcji lub kontrastów form na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji oraz własnej pracy,
- porównuje wybrane dzieła pod kątem zastosowanych proporcji lub kontrastów form,
- wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą kontrastowo lub proporcjonalnie zestawionych form,
- stosuje różnorodne rodzaje kontrastów form w działaniach plastycznych,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie,
- określa ramy czasowe epoki,
- rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki renesansowej,
- wymienia przykłady wytworów sztuki renesansu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką odrodzenia, twórczo interpretując temat,
- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty,
- dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy,
- przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego,
- określa cechy kompozycji centralnej na przykładzie wybranej reprodukcji obrazu,
- wyjaśnia, czym jest akcent plastyczny,
- wskazuje w dziele akcent plastyczny,
- stosuje kompozycję centralną i akcent plastyczny w działaniach twórczych,
- wskazuje różnice między kompozycją symetryczną i asymetryczną,
- omawia cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej na przykładzie wybranych reprodukcji,
- porównuje wybrane obrazy pod kątem zastosowanej kompozycji,
- twórczo stosuje kompozycję symetryczną i asymetryczną w działaniach plastycznych,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie,
- wskazuje różnice między kompozycją otwartą i zamkniętą,
- przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego,
- porównuje wybrane reprodukcje dzieł pod kątem zastosowanej kompozycji,

- w twórczy sposób stosuje odpowiednie środki wyrazu plastycznego do ukazania kompozycji otwartej i zamkniętej,
- tworzy kompozycję otwartą i zamkniętą na płaszczyźnie z zastosowaniem wybranej techniki,
- wskazuje różnice między kompozycją statyczną i dynamiczną,
- wykonuje na płaszczyźnie kompozycję dynamiczną z zastosowaniem wybranej techniki plastycznej,
- omawia wybrane reprodukcje pod kątem zastosowanej kompozycji,
- twórczo wykorzystuje różnorodne techniki i środki wyrazu do tworzenia kompozycji statycznej i dynamicznej,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie,
- określa ramy czasowe epoki,
- rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki barokowej,
- wymienia przykłady wytworów sztuki baroku z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką baroku, twórczo interpretując temat,
- określa ramy czasowe epoki, rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki klasycyzmu,
- wymienia przykłady wytworów sztuki klasycyzmu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką klasycyzmu, twórczo interpretując temat,
- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty,
- omawia wybraną reprodukcję obrazu pod kątem zastosowanej kompozycji rytmicznej,
- wskazuje przykłady kompozycji rytmicznej w wybranych dziełach,
- wyjaśnia, jakie zjawiska można przedstawić na płaszczyźnie z zastosowaniem kompozycji rytmicznej,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie.
- wskazuje podobieństwa między różnymi kompozycjami dzieł sztuki a układami form naturalnych,
- wykonuje dokumentację fotograficzną, filmową lub rysunkową układów widocznych w formach naturalnych i sztucznych.
- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty,
- stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne,

- wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów,
- dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.

Zasady oceniania zajęć praktycznych.

Prace i ćwiczenia plastyczne oceniane są wg ustalonych zasad podanych przez nauczyciela na początku zajęć. Nauczyciel zwraca uwagę na:

- samodzielność, zaangażowanie i wysiłek wkładany w zadanie na swoim poziomie uzdolnień i predyspozycji plastycznych,
- przygotowanie do zajęć (uczeń przynosi na lekcje zapowiedziane materiały i narzędzia niezbędne do wykonania pracy plastycznej),
- zgodność z tematem, oryginalność i pomysłowość realizacji,
- trafność doboru środków artystycznego wyrazu,
- wartości formalne (kompozycja, kolorystyka, właściwości tworzywa, techniki plastyczne),
- estetykę pracy. ☒
- utrzymanie porządku zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Uczeń ma prawo dwa razy w ciągu semestru nie przygotować się do lekcji. O tym, że jest nieprzygotowany informuje nauczyciela na początku zajęć.

Brak materiałów i narzędzi (gdy zgłasza nieprzygotowanie), nie zwalnia od pracy na lekcji. Uczeń ma obowiązek pracować na artykułach zastępczych.

W przypadku nieobecności, prace plastyczne uzupełnia i oddaje do oceny w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.

Kryteria oceniania

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę należy zwrócić na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez znaczenia są też dobre

wyniki osiągnięte w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Ocenianie prac plastycznych należy do najbardziej kontrowersyjnych aspektów ewaluacji, gdyż nie wszyscy uczniowie wykazują uzdolnienia w dziedzinie działań artystycznych. Aby dokonać sprawiedliwej oceny, nauczyciel powinien jawnie i w sposób konkretny określić kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów. Do najczęściej wskazywanych kryteriów należą: zgodność pracy z tematem lekcji, poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych, trafność doboru środków artystycznego wyrazu, umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną, pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań, oryginalność realizacji danego tematu oraz estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Stopnie szkolne

Stopień dopuszczający

Przyswojenie przez ucznia podstawowych wiadomości i umiejętności wymienionych w programie nauczania dla przedmiotu *plastyka* stanowi podstawę do wystawienia oceny dopuszczającej. Dziecko powinno rozwiązywać (samodzielnie bądź z pomocą nauczyciela) zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystując w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Stopień dostateczny

Jeżeli uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), należy wystawić mu ocenę dostateczną. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Stopień dobry

Stosowanie przez ucznia w praktyce elementów zdobytej wiedzy teoretycznej oraz jego aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, staranne wykonywanie ćwiczeń obowiązkowych) stanowi podstawę do wystawienia oceny dobrej. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania teoretyczne, odpowiednio posługiwać się przyborami i narzędziami oraz wykonywać prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym.

Stopień bardzo dobry

Uczeń, który opanował wszystkie określone w programie nauczania wiadomości i umiejętności oraz wykorzystuje je w działaniach plastycznych, otrzymuje stopień bardzo dobry. Dziecko bierze udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, podczas których przekonująco uzasadnia swoje poglądy. Stosuje również z powodzeniem wiedzę teoretyczną, wykonując ćwiczenia praktyczne, oraz sprawnie operuje wybraną techniką plastyczną. Ponadto chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią (startuje w konkursach plastycznych, wykonuje gazetki szkolne i oprawę plastyczną imprez, należy do koła zainteresowań) oraz uzupełnia wiadomości samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela lekturami.

Stopień celujący

Jeżeli uczeń przejawia szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonuje reprodukcje i książki o sztuce, przygotowuje referaty i pomoce dydaktyczne, uczęszcza do galerii, muzeów itp.).

Twórczo posługuje się różnymi środkami plastycznymi i eksperymentuje z technikami plastycznymi. Oddaje wszystkie prace. Uczeń analizuje i interpretuje dowolne dzieła sztuki oraz uzasadnia ich wartość artystyczną. Ponadto powinien aktywnie uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych, osiągać sukcesy w konkursach plastycznych, wykazywać zaangażowanie w twórczą inicjatywę we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły oraz poza nią.